

Apen leren docent pesten te voorkomen

HELEEN BOEX

EIJSDEN • Apen kunnen docenten leren hoe zij pestgedrag uit de klas moeten weren. Dat denkt bioloog Patrick van Veen (42). Volgende week zal hij docenten workshops over pesten geven... in de dieren-tuin. „De leraar moet zich meer als dominant mannetje gedragen.”

Apen pesten ook. Is het oerge-drag?

„Het is wijdverbreid gedrag in de dierenwereld. Je ziet het vooral duidelijk bij mensapen. Pesten is een belangrijk deel van sociaal gedrag.”

Waarom is het zo belangrijk?

„Apen ontdekken door middel van pesten waar ze staan in de groep en wat de hiërarchie is. Pesten heeft ook met normen en waarden te

maken: jonge aapjes zoeken hun grenzen op en kijken hoe ver ze kunnen gaan. En het pesten helpt bij de afbakening van de groep. Apen pesten uitsluitend apen die niet bij hun eigen familie horen.”

Wat heeft een leraar aan die informatie?

„Je ziet deze functies ook bij mensen. Neem kinderen die verhuizen en in een nieuwe klas komen. Zij worden vaak gepest. En als een vervanger van de leraar voor de klas staat, kun je er zeker van zijn dat er wordt geklierd. Kinderen zoeken de grenzen op. ‘Wat heb ik aan jou?’, willen ze weten.”

Hoe pakken apen de pestkop-pen aan?

„Als het uit de hand loopt, dan krijgt

Patrick van Veen.

de pestkop een draai om zijn oren, of hij wordt flink in zijn handen of rug gebeten.”

Moet de leraar dan weer onderwets een ferme tik uitdelen in de klas?

„Daar ben ik niet voor. Ik ben wel vóór duidelijk ferm ingrijpen als je ziet dat in jouw klas een leerling wordt gepest. Dan moet je meteen reageren: ‘Kappen nou, dit gedrag accepteer ik niet’. De leraar mag zich best iets meer als een dominant mannetje gedragen. Die hoeft maar een wenkbrauw op te trekken en de andere apen weten: ‘Nu kop dichthouden’. Dat is pas overwicht.”

Pestles van apenkop

Door Sytse Wilman - 'We kunnen veel van apen leren over pesten,' vindt dierenskundige Patrick van Veen. Hij schreef het boek Pestkop, apenkop en gaf gisteren in een dierentuin anti-pestles aan meesters en juffen.

'Pesten komt bij alle apensoorten voor. Net zoals ook in bijna alle klassen wel gepest wordt', vertelt de apenskundige. 'Het pesten bij jonge apen lijkt ook op pesten bij kinderen. Elkaar uitschelden doen ze niet, maar wel dingen als duwen, stiekem slaan of elkaars spullen

afpakken. Het grote verschil is dat het bij apen eigenlijk nooit uit de hand loopt. Een gepeste aap krijgt er geen buikpijn van en raakt ook niet gewond. Dat is bij mensenkinderen vaak wel anders.'

Hoe komt het dat apen beter weten wanneer ze moeten stoppen? Van Veen: 'Oudere apen grijpen eerder in. Ze delen een tik uit en dan is de grens duidelijk. Apen kunnen dat makkelijker doen, want ze zitten altijd in dezelfde groep. Mensen zitten steeds in een andere groep, thuis, op school of bij de sportclub. Daardoor grijpen volwassenen niet altijd goed in. Dat wil ik de meesters en juffen leren'.

En wat kunnen kinderen zelf leren

Jonge apen pakken graag elkaars spullen af

van apen? 'Nou, je kunt bij apen duidelijk zien wat pesten eigenlijk is: iemand anders het leven zuur maken

zonder dat je er zelf iets mee bereikt. Ze vechten niet om een banaan, maar om de ander dwars te zitten.'